

تصویب آیین نامه اجرایی قانون الحاق ایران به کنوانسیون ممنوعیت و محو فوری بدترین اشکال کار کودکان:

با تصویب آیین نامه اجرایی قانون الحاق ایران به کنوانسیون ممنوعیت و محو فوری بدترین اشکال کار کودکان، اشتغال افراد زیر ۱۸ سال در ۳۶ رشته شغلی ممنوع اعلام شد.

براساس این آیین نامه، افرادی که کودکان و کارگران زیر ۱۸ سال را به اشتغال در ۳۶ رشته شغلی اعلام شده وادارند، برای بار اول به لغو پروانه فعالیت به مدت ۳ ماه و در صورت تکرار به مدت ۶ ماه و برای بار سوم به مدت یک سال محکوم می شوند.

به گزارش خبرنگار آتیه، سازمان بین المللی کار در سال ۱۹۷۳ مقاله نامه ای را به عنوان مقاله نامه شماره ۱۳۸ به تصویب رساند که براساس آن کشورهایی که به این مقاله نامه می پیوندند، متعهد می شوند به منظور تضمین لغو عملی کار کودکان و بالابردن تدریجی حداقل سن پذیرش به اشتغال و کار به سطحی که با حداکثر رشد جسمی و ذهنی جوانان سازگار باشد، سیاستی را در سطح ملی تعقیب کنند.

در این مقاله نامه تا کید شده است، حداقل سن نباید از سن تکمیل تحصیلات اجباری و در هیچ مورد از ۱۵ سال کمتر باشد، اما کشورهای درحال توسعه می توانند بدو حداقل سن را ۱۴ سال تعیین کنند.

براساس این مقاله نامه درمورد هرگونه اشتغال یا کار که احتمال خطری از لحاظ بهداشت، ایمنی یا اخلاق جوانان، دربرداشته باشد، حداقل سن نباید کمتر از ۱۸ سال - یا تحت شرایط معینی - کمتر از ۱۶ سال باشد.

براساس این گزارش، سازمان بین المللی کار (ILO) برای تکمیل مقاله نامه شماره ۱۳۸ درخصوص حداقل سن اشتغال و باتوجه به ضرورت آموزش و پرورش رایگان و نیاز به دوساختن کودکان از بدترین اشکال کار، مقاله نامه شماره ۱۸۲ را با هدف <ممنوعیت کار کودک و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال آن> در سال ۱۹۹۲ به تصویب رساند. طبق این مقاله نامه، کشورهایی که به این مقاله نامه ملحق می شوند، موظفند تدابیر فوری و مؤثری را برای ممنوعیت و محو بدترین اشکال کار کودک اتخاذ کنند.

<بدترین اشکال کار کودک> براساس این مقاله نامه شامل کلیه اشکال بردگی یا شیوه های مشابه بردگی از قبیل فروش و قاچاق کودکان، بهره گیری از کودکان برای فعالیت های غیرقانونی و کارهایی است که به دلیل ماهیت آن، سلامتی، ایمنی و اخلاقیات کودکان را در معرض خطر قرار می دهد.

کشورهای عضو برای تضمین اجرای مقاله نامه مذکور، باید مجازات های کیفری و تدابیر مؤثری از قبیل شناسایی و رسیدگی به کودکان در معرض خطرات ویژه، دوساختن کودکان از بدترین اشکال کار و بازپروری و یکپارچگی آنان، توجه به وضعیت خاص دختران، تامین دسترسی به آموزش و پرورش پایه ای رایگان و آموزش حرفه ای برای کودکانی را که از بدترین اشکال کار دوری می جویند، اتخاذ نمایند.

این گزارش حاکی است، الحاق ایران به کنوانسیون <ممنوعیت و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک و توصیه نامه مکمل آن>، در سال ۱۳۸۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و با تصویب آیین نامه اجرایی آن، از این پس اشتغال افراد کمتر از ۱۸ سال در رشته های شغلی مشخص شده، ممنوع است.

براساس گزارش خبرنگار آتیه، رشته های شغلی که مصوبه هیات وزیران، اشتغال افراد کمتر از ۱۸ سال را در آنها ممنوع کرده است، به شرح زیر است:

۱- کار در معادن اعم از تحت الارضی یا سطح الارضی و کار در تونل ها و راهروها یا میله های معدن

۲- کار در مخازن سربسته.

۳- کار در کارگاه های دباغی، سالامبورسازی و روده پاک کنی.

۴- کار در گنداب روها، جمع آوری، حمل و دفن زباله شهری.

۵- سمپاشی باغات و اشجار و مزارع و ضدعفونی اماکن و طولیله ها و آشیانه های مرغداری.

۶- غواصی.

۷- کار در ارتفاع بیش از ۵ متر از سطح زمین بر روی دکل ها، اتاقک های متحرک، داربست ها و اسکلت ها.

- ۸- کار در محیط های با سروصدای بالا (بیش از حد مجاز).
- ۹- کار بر روی خطوط و پست های انتقال برق با فشار ۶۳ کیلو ولت و بالاتر.
- ۱۰- مشاغل شن پاشی، پخت آسفالت دستی، قیرپاشی و مالچ پاشی.
- ۱۱- کار با وسایل دارای ارتعاش بالا بیش از حد مجاز.
- ۱۲- حفر قنوات و چاه ها و فاضلاب ها و تونل های زیرزمینی.
- ۱۳- کارهایی که استمرار آنها موجبات ابتلا به بیماری های حاصل از اشعه را فراهم می آورد نظیر کار با مواد رادیواکتیو و در معرض پرتوهای یون ساز.
- ۱۴- کارهای ساختمانی.
- ۱۵- رانندگی و کار با وسایل نقلیه سبک و سنگین و نیز ماشین های راه سازی و کشاورزی.
- ۱۶- ریخته گری فلزات، شیشه گری، حمل و جابه جایی مواد مذاب از کوره های مشغول به کار و کار در مجاور کوره های پخت چینی و سفال.
- ۱۷- کار در باراندازها، نیروگاه ها، پالایشگاه ها، پتروشیمی ها و سایر واحدهای نفت و گاز.
- ۱۸- کار در کارگاه های قالبی بافی، نمدمالی، زیلوبافی، ریسندگی و بافندگی.
- ۱۹- کار در کارخانه های تولید محصولات آزیست و کارخانه های تولید سیمان و محصولات سیمانی.
- ۲۰- کار در جنگل، جنگلبانی، قطع و حمل اشجار.
- ۲۱- کار در دامداری های صنعتی و کشتارگاه.
- ۲۲- کار با مواد قابل اشتعال و انفجار.
- ۲۳- کار در کارخانه های آسفالت سازی، سنگ شکن ها، سنگبری ها، کارهای راه سازی.
- ۲۴- متصدی کلرزنی و تصفیه مخازن آب.
- ۲۵- کار در غسلخانه و دفن مرده ها.
- ۲۶- ملوانی و کار در موتورخانه کشتی یا کشتی سازی.
- ۲۷- کار در صنایع آبکاری.
- ۲۸- کار با دستگاه های خطرناک نظیر ماشین آلات درودگری یا پرس های تزریقی، ضربه ای، هیدرولیکی و نظایر آن.
- ۲۹- کار در کوره پزخانه ها (آجرپزی).
- ۳۰- کار با مواد پشم شیشه و تولید محصولات مربوط و جابه جایی و انبار کردن آنها.
- ۳۱- عایق کاری، نصب و تولید ایزوگام و قیرگونی کردن بام ها و طبقات.
- ۳۲- آهنگری، جوشکاری، سنگ زنی و رنگ آمیزی.
- ۳۳- اوراق کاری و برشکاری فلزات و سنگ های ساختمانی.
- ۳۴- کار در بیمارستان ها و مراکز درمانی و روان درمانی، سرای سالمندان و رادیولوژی ها و آزمایشگاه ها.
- ۳۵- کار در نانوایی ها.
- ۳۶- کار در کارگاه ها و کارخانه ها که به نحوی موادشیمیایی و سموم را تولید، بسته بندی، فرموله یا انبار می کنند. به گزارش خبرنگار آتیه، در آیین نامه مصوب هیات وزیران تا کید شده است، چنانچه اشتغال افراد زیر ۱۸ سال به کار در کارگاه های قالبی بافی، نمدمالی، زیلوبافی، ریسندگی و بافندگی و نیز کار در جنگل، جنگلبانی، قطع و حمل درختان، به منظور کمک به والدین در حدود توان کودک و در کارگاه های سنتی و خانوادگی انجام شود، ممنوعیت قانونی نخواهد داشت.